

Kairos Palestine
A Moment of Truth وقفه حق

Et sandhedens øjeblik Tro i en tid med folkedrab

Kairos Palæstina

Det palæstinensiske kristne initiativ

14. november 2025

Kairos Palæstina - Det palæstinensiske kristne initiativ
Et sandhedens øjeblik: Tro i en tid med folkedrab

Oversat til dansk af Niels-Peter Lund Jacobsen
efter

Kairos Palestine - The Palestinian Christian Initiative
A Moment of Truth: Faith in a Time of Genocide

© Kairos Palestine, 14. november 2025

Kairos Palæstina
Det palæstinensiske kristne initiativ

Et sandhedens øjeblik:
Tro i en tid med folkedrab

**Vi ser frem til den dag, hvor vi skal leve som frie i vores land,
sammen med alle jordens indbyggere, i sand fred og forsoning –
grundlagt på retfærdighed og lighed for hele Guds skaberværk,
hvor “troskab og sandhed mødes,
retfærdighed og fred kysser hinanden.”**
(Salme 85,11)

14. november 2025

Indhold

Indledning	6
------------------	---

Del I

Virkeligheden:

Folkedrab, kolonisering og etnisk udrensning	7
---	----------

Del II

Et sandhedens øjeblik for os	17
---	-----------

Del III

Et kald til omvendelse og handling	23
---	-----------

Del IV

Tro i en tid med folkedrab	29
---	-----------

Efterskrift

Kairos Palæstina - historien bag	31
---	-----------

Uffe Gjerding

Indledning

§1

Vi, det palæstinensiske kristne økumeniske initiativ, udgav Kairos Palæstina-dokumentet i 2009 – “Et budskab om tro, håb og kærlighed fra hjertet af den palæstinensiske lidelse.”

Kirkernes overhoveder i Jerusalem hørte dette råb, tog imod det og gav det deres støtte. Ligeledes fandt dokumentet genklang både lokalt og internationalt. Dengang som nu samledes vi – kvinder og mænd, præster og lægfolk – fra de forskellige kirkelige traditioner i Palæstina. Efter bøn og refleksion over vores folks lidelser under besættelsen udsendte vi dette råb om håb midt i håbløsheden. Vi bekræftede vores tro på Gud og vores kærlighed til vores hjemland, overbevist om, at vores kamp i sidste ende handler om menneskeliv og værdighed.

§2

Vi lever nu i en tid, hvor folkedrab, etnisk udrensning og tvangsfor drivelse udfolder sig for verdens øjne. Dette øjeblik kræver en ny stillingtagen af os - en stillingtagen, som ikke er set tidligere. Det er både et afgørende øjeblik og et sandhedens øjeblik. I dag bekræfter vi igen, at vi vil stå op for sandheden og forpligte os på grundlæggende religiøse, teologiske og moralske principper. Vi iagttager vores virkelighed og tager stilling på ny, idet vi responderer på Helligåndens stemme dybt i os og lytter til troens kald i denne tid med folkedrab. Vi fornyer vores budskab om tro, håb og kærlighed – og tilbyder en troens vision for tiden efter folkedrabet.

Del I

Virkeligheden:

Folkedrab, kolonisering og etnisk udrensning

1.1

Vi løfter dette råb fra selve hjertet af angrebet på Gaza – en krig, der har efterladt hundredtusinder af martyrer og sårede og tæt på to millioner fordrevne mennesker. Mange blev begravet under murbrokkerne, brændt levende, tortureret til døde i fængsler eller tvangsforflyttet mere end én gang. Andre led under sult, blev angrebet målrettet, mens de løb efter mad. Titusinder af børn blev dræbt på de mest rædselsfulde måder. Gazas sundheds-, undervisnings-, økonomiske og miljømæssige sektorer – ja, alle livets områder – er blevet ødelagt. Det vil tage år at komme sig efter den knusende katastrofe, der har ramt os som folk.

1.2

Menneskerettighedsorganisationer, juridiske institutioner og internationale eksperter har været utvetydige: Udtalelser fra Israels politiske ledere og deres handlinger under angrebet på Gaza udgør **folkedrab**. Mange af krigsforbrydelserne og forbrydelserne mod menneskeheden er blevet dokumenteret, og der er udstedt arrestordrer mod israelske politiske ledere på baggrund af Den Internationale Domstols afgørelser.¹

1.3

De ønsker ikke, at vi forbliver på vores jord, men at vi skal ende i fordrivelse, død eller underkastelse. Folkedrabskrigen mod Gaza er **fortsættelsen af det zionistiske projekt**, der har som mål at beslaglægge hele Palæstina, tømte for det palæstinensiske folk. Etnisk udrensning og nægtelsen af retten til tilbagevenden for dem, der er blevet tvangsforflyttet, er stadig gældende politik i Jerusalem, på Vestbredden, i Gaza og inden for 1948-grænserne.

1. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/09/israel-has-committed-genocide-gaza-strip-un-commission-finds>

Vores folks *Nakba* er vores daglige virkelighed. Dette folkedrab er blevet gennemført af Israel efter årtier med apartheid², bosætterkolonialisme, politisk undertrykkelse og en bevidst politik om at kvæle enhver mulighed for en politisk løsning – herunder tostatsløsningen. I dag afsløres den zionistiske ideologis sande natur: et system, der gennem årtier har skabt et organiseret og sofistikeret apartheidregime, støttet af avanceret teknologi, der udøver total kontrol over alle aspekter af palæstinensisk liv – fragmenterer landet, deler folket og gør den palæstinensiske tilværelse til et ubærligt helvede. Israels såkaldte *nationalstatslov* fra 2018 udtrykker zionistisk racisme og arrogant jødisk overhøjhed i Palæstina og gør apartheid til en konkret virkelighed. Israels beslutning om at annektere Vestbredden har yderligere afsløret den virkelige koloniale hensigt.

1.4

Mens befolkninger verden over har stået i solidaritet med os, har den folkedrabsagtige krig blotlagt Vestens hykleri, dets hule værdier og den civilisation, det bryster sig af, med påstande om at være forpligtet på menneskerettigheder og international lov. I virkeligheden har Vesten ofret os – og afsløret sin racisme og **dobbelte standarder** over for vores folk. Vi skelner selvfølgelig mellem arkitekterne bag disse destruktive politikker og de mange ledere, organisationer og folkelige bevægelser, der har vist oprigtig solidaritet med palæstinenserne i Gaza og har krævet en ende på uretfærdigheden og blodsudgydelserne og fuld anerkendelse af vores legitime rettigheder.

1.5

Denne krig har også udstillet en anden side af **zionismen – hvad enten den er jødisk eller kristen** – nemlig dens retfærdiggørelse af vold og drab. Vi palæstinensiske kristne er dybt chokerede over holdningerne hos mange kirker, som enten har adopteret koloniseringens narrativ eller er forblevet tavse over for folkedrabet på vores folk. Nogle gange foretrækker de jødisk-kristen dialog i stedet for sandhed, menneskelig værdighed og selve livet og ser bort fra konteksten.

2. <https://www.hrw.org/news/2024/09/19/world-court-findings-israeli-apartheid-wake-call>

De dømmer den ene side og undskylder den anden – eller forholder sig blot tavse. Nogle går endda så vidt, at de gør sig medskyldige i, støtter eller direkte opfordrer til folkedrab.

1.6

Israel begår disse forbrydelser, mens de henviser til begivenhederne den **7. oktober 2023** og hævder, at deres handlinger er selvforsvar – men glemmer, at Hamas-angrebet den dag udsprang af årtiers uretfærdighed, undertrykkelse og fordrivelse siden *Nakbaen* i 1948 og mere end seksten års umoralsk, kvælende blokade af Gaza. At nævne denne kontekst – og et besat folks ret til at gøre modstand mod deres besætter og undertrykker – er blot at anerkende, at begivenhederne den 7. oktober fandt sted i en bestemt sammenhæng. At nævne konteksten retfærdiggør ikke drab eller tilfangetagelse af civile, brud på international lov eller krigsforbrydelser. Samtidig kan kravet om “selvforsvar” ikke opretholdes. Hvordan kan en kolonimagt forsvare sig mod dem, den har koloniseret og fordrevet fra deres land? International lov – hvis den stadig har nogen moralsk vægt – afviser dette krav.³

1.7

Bosætterkolonialisme, før og nu, bygger på folkedrab, etnisk udrensning og tvangsforflyttelse af oprindelige folk – alt sammen for at udnytte land, ressourcer og rigdomme til kolonimagtens fordel. Vi ser dybtliggende økonomiske intensioner bag Israels folkedrabskrig mod Gaza – særligt ønsket om kontrol over naturgasfelterne ud for den palæstinensiske kyst. Kontrol over Gaza betyder også kontrol over en af verdens mest vitale handels- og energiruter, hvilket muliggør enorme økonomiske projekter, der befæster kolonial økonomisk dominans på bekostning af det palæstinensiske folk. Verdens tavshed over for folkedrabet i Gaza er ikke uskyldig. Den er bundet sammen med massive økonomiske interesser, der sætter profit over menneskeliv og rettigheder.

3. <https://docs.un.org/en/A/RES/37/43>

1.8

I **Jerusalem** sigter tydelige bosætterkoloniale politikker af religiøs og demografisk karakter mod at judaisere byen på bekostning af dens pluralisme. Der er konstante angreb på muslimske og kristne helligsteder, forsøg på at brænde kirker, vanhellige og ødelægge kirkegårde samt racistiske graffiti-slogans på hellige steder. Angreb mod kristne præster tiltager, ligesom restriktionerne på kristne religiøse fejringar som Store lørdag (den ortodokse påskelørdag) og Palmesøndag. Økonomisk pres – gennem skatter og fastfrysning af kirkers bankkonti i strid med status quo – er blevet intensiveret. Kirkernes overhoveder i Jerusalem har beskrevet disse handlinger som del af en systematisk politik for at tømme Det Hellige Land for dets kristne.

1.9

Over hele **den besatte Vestbred** – fra nord til syd – står palæstinensiske byer, landsbyer og beduinsamfund over for ubønhørlige angreb fra bosættere og bosættelser. De ødelægger landet, destruerer afgrøder, forgifter eller beslaglægger vandressourcer og angriber beboere – alt sammen under beskyttelse af og med støtte fra den israelske hær, som endda deltager i volden, drabene, husnedrivningerne og tvangsforflyttelserne. Det palæstinensiske samfund lever under en kvælende blokade af checkpoints, afspærringer og alle tænkelige mekanismer, der berøver vores folk deres bevægelsesfrihed.⁴

1.10

For **palæstinensere inden for staten Israels grænser** fortsætter åbenlys racisme og diskrimination. Palæstinensiske lokalsamfund oplever intimidering, kriminalisering af ytringsfrihed og forfølgelse af enhver indsats for at forsvare palæstinensiske rettigheder, sammen med bevidst forsømmelse af den omfattende, organiserede kriminalitet i palæstinensiske byer. De internt fordrevne siden 1948, hvis land blev konfiskeret, nægtes stadig retten til at vende tilbage og genopbygge deres landsbyer. Beduinsamfund bliver fortsat ofre for systematisk fordrivelse og etnisk udrensning, særligt i Naqab (Negev).

4. <https://www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/west-bank-movement-and-access-update-may-2025>

1.11

I de senere år har Israel – støttet af USA og andre stormagter – konstant angrebet de grundlæggende principper og legitime rettigheder for det palæstinensiske folk. De har forsøgt at udslutte **flygtningespørgsmålet** ved at destruere FN's hjælpeorganisation for palæstinensiske flygtninge (UNRWA), anklage den for terrorisme og presse donorlande til at afskære dens finansiering. Samtidig er flere flygtningelejre på Vestbredden systematisk blevet ødelagt, hvilket igen har fordrevet tusinder af mennesker.

1.12

Palæstinensiske civilsamfundsorganisationer, der arbejder med menneskerettigheder, er blevet udsat for voldsomme angreb med det formål at miskreditere dem, underminere deres arbejde og endda eliminere dem gennem terroranklager og politisk pres på regeringer for at standse finansieringen af dem og retsforfølge dem.

1.13

Siden 7. oktober 2023 har Israel dramatisk udvidet sin **politik for bortførelser og fængslinger**. I dag sidder tusinder af palæstinensere – både mænd og kvinder – i israelske fængsler; omkring en tredjedel er tilbageholdt uden sigtelse eller rettergang og er under administrativ detention. Blandt dem er mange børn. Der er registreret talrige dødsfald i fængsler siden krigens begyndelse. Menneskerettighedsorganisationer har dokumenteret systematisk tortur, seksualiseret vold, bevidst udsultning og nægtelse af medicinsk behandling. Fanger, især dem fra Gaza, udsættes for massetilbageholdelser under militær lov og i fuldstændig isolation fra omverdenen – hvilket er skyld i et stort antal forsvundne personer, tab af juridisk repræsentation og fuldstændig mangel på kommunikation.⁵

5. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/07/un-report-palestinian-detainees-held-arbitrarily-and-secretly-subjected>

1.14

Den interne palæstinensiske situation har akut behov for reorganisering. Den politiske splittelse, rivaliseringen og eksklusionen er blevet dybere. De fleste palæstinensere har mistet tilliden til deres politiske ledelse. Som følge af Oslo-aftalerne og deres eftervirkninger er Det palæstinensiske Selvstyre blevet fanget i en situation, hvor det tjener besætterens interesser. Selvstyret administrerer de besattes dagligdag på vegne af den israelske besættelsesmagt og kan ikke beskytte sit eget folk mod bosættervold og det israelske sikkerhedsapparat.

1.15

Tegn på uorden er begyndt at brede sig i **det palæstinensiske samfund** og er blevet en del af vores virkelighed, i høj grad på grund af fraværet af eller den svage håndhævelse af retsstaten. Dette har ført til en stigning i intimideringer, landtyverier, stammekonflikter, favorisering og korruption i dens forskellige former – alt sammen på bekostning af det fælles bedste, hvilket forstærker befolkningens frustration og fortvivlelse. Midt i den enorme ødelæggelse og det igangværende folkedrab i Gaza har vold, hævn, kaos og tyveri kun øget det palæstinensiske folks lidelser.

1.16

Hverdagen for palæstinensere under militær besættelse er blevet fyldt med interne bekymringer: checkpoints, rejserestriktioner ved grænser og overgange, udbetaling af offentlige lønninger og mange andre presserende spørgsmål. Vigtige som de er, bør de ses som symptomer på den større virkelighed, der må være vores centrale fokus: det politiske og militære dominanssystem, som besættelsesmagten Israel påtvinger det palæstinensiske folk.

1.17

Vores samfund og politiske kultur mangler visioner og fornyelse i ledelsen. Unge ledere skal vælges ved demokratiske valg. Palæstina står i dag over for et alvorligt problem med hjerneflugt: en omfattende udvandring af faglærte og unge. Det er ikke frivillig emigration,

men tvungen fordrivelse – fremkaldt af undertrykkelse og fuldstændig mangel på muligheder. Vi, palæstinensere af alle trosretninger, slår fast, at vi er dette lands oprindelige befolkning, og at vores eksistens i dag står over for en hidtil uset trussel. Den fortsatte **udvandring** af kristne stopper ikke og udgør en reel fare for den kristne tilstedeværelse i Palæstina, som nu risikerer etnisk udrensning og udryddelse.

1.18

Kristne i Palæstina og i diasporaen er en uadskillelig del af det palæstinensiske folk. Deres udfordringer er hele nationens udfordringer. **Kirkens virkelighed** påvirkes direkte af alt, hvad der sker i området. Kirken arbejder utrætteligt – gennem sjælesorg og institutionelle tjenester – for at støtte sine sønner og døtre og det bredere samfund i at møde disse belastninger. Kirkernes overhoveder arbejder sammen for at imødegå gentagne angreb, udsender erklæringer og indtager modige positioner, trods det pres og den intimidering, de møder, i håb om at verden og den globale kirke vil lytte. Samtidig føler nogle palæstinensiske kristne et voksende behov for større nærhed mellem præster og lægfolk, og for at kirkens ledelse påtager sig en stærkere rolle i afvisningen af besættelsen og dens symboler, for at løfte den lokale teologi frem og give den bredere udtryk i forkyndelsen og i offentlige udtalelser.

1.19

I de senere år har vores region – **Mellemøsten** – gennemgået store politiske og regionale omvæltninger, forment af en bevidst plan om at påtvinge israelsk militærdominans over hele området med støtte fra vestlige magter og således tegne et nyt politisk og demografisk landkort. Israel har, med systematisk støtte fra sine allierede, angrebet mange af regionens lande, krænket deres suverænitet og deres befolkningers rettigheder, tilsidesat international lov og etableret sig som en aggressiv, tyranniserende stat hævet over alle love og konventioner – og har dermed bragt regionen og faktisk hele verden til randen af katastrofe.

1.20

Som følge af disse eksterne indgreb og kampen om dominans er **ekstreme og terroristiske religiøse grupper** opstået – grupper, som vi fordømmer, sammen med dem, der har støttet, finansieret og/eller bevæbnet dem. Disse bevægelser har givet grobund for sekterisme på bekostning af medborgerskab. Mange “minoriteter”, herunder mellemøstlige kristne – især i Syrien og Irak – har betalt en smertefuld pris for denne ekstremisme. I solidaritet og bøn står vi sammen med dem og med alle ofre for sekterisk og religiøs terror.

1.21

Samtidig er **normaliseringsaftaler** blevet markedsført som fredsaftaler mellem Israel og visse arabiske stater under betegnelsen “Abraham-aftalerne”. Selve navngivningen misbruger religion til at tjene politiske, økonomiske og normaliserende dagsordener – mens man ignorerer sagens kerne og behovet for at opnå en retfærdig fred med palæstinenserne selv. Disse aftaler har i stedet normaliseret besættelsen og apartheid i Palæstina og gjort dem til en acceptabel og normal virkelighed. Et nyt fænomen er også opstået: “zionistisk islam”, en nyere bevægelse blandt visse arabere og muslimer, som – af religiøse, økonomiske eller geopolitiske grunde – støtter zionismen og betragter Israel som en mulig allieret.

1.22

I lyset af alt dette må vi kalde tingene ved deres rette navn:

Israel er en kolonial, bosættende og ekskluderende enhed, som fordriver den oprindelige befolkning og erstatter den med nye bosættere. Derfor afviser vi selve begrebet “konflikt.” Virkeligheden på jorden er snarere tyranni og et undertrykkende regime af bosætterkolonialisme og apartheid. Enhver benægtelse af denne virkelighed er en undvigelse af den åbenlyse sandhed – og en styrkelse og fortsættelse af uretfærdigheden.

1.23

Vi lever nu i en ny tidsalder – en tid, hvor “magt er ret”, og hvor fred påtvinges gennem militær styrke i trods mod **international lov** og legitime internationale domstoles afgørelser. Vi bekræfter, at vi er forpligtede på at respektere den internationale lovs autoritet, som garanterer menneskerettigheder og global fred mellem nationer og folk. Dette øjeblik i menneskehedens historie kræver en trobaseret stillingtagen – en der taler sandhed til magt og tyranni uden kompromis eller undvigelse. Dette rækker ud over den specifikke palæstinensiske dimension; det er virkelig et *sandhedens øjeblik*.

Del II

Et sandhedens øjeblik for os

2.1

Over for denne barske virkelighed og i dette afgørende øjeblik sender vi dette råb – først til os selv, til sønnerne og døtrene i vores kirker og menigheder, og til hele vores folk i hjemlandet og i diasporaen. Det er et råb om standhaftighed, en fornyet stillingtagen for sandheden og et kald til at høre Guds stemme i os og til os. Det er tid til solidaritet og gensidig støtte – tid til at indtage klare og modige positioner, der bygger på troens principper og den nationale tilhørsfølelse. Dette er *sandhedens øjeblik*. Vi slår fast, at det, der er bygget på løgn og historisk uret, aldrig kan skabe fred eller bæredygtighed. **Sande løsninger begynder med at nedbryde undertrykkende og racistiske systemer. Først da kan vi tale om den nye horisont, som vi drømmer om og længes efter – en horisont, hvor vi forbliver i vores land sammen med alle, der bor i det, på grundlag af retfærdighed, lighed og lige rettigheder, fri for overherredømme og dominans.**

2.2

Vi opfordrer til en **omfattende national revurdering** af vores virkelighed – for at høste lærdom og indsigt af den – som fører til en samlet, fælles vision og en klar strategi for fremtidig handling, forankret i en fri og uafhængig palæstinensisk beslutningstagning. Dette må omfatte en kritisk gennemgang af alle foreslåede løsninger og deres gennemførlighed inden for en legitim, repræsentativ ramme, der sikrer uafhængighed i beslutninger og retten til selvbestemmelse. Vi advarer imod at give vores nationale kamp en religiøs karakter eller gøre den til en religiøs sag, der sætter religioner op imod hinanden.

2.3

Det er tid til **modstand, legemliggjort i den kostbare standhaftighed på vores jord** over for ethvert forsøg på fordrivelse, annektering og folkedrab; en modstand udlevet i vores enhed, samarbejde og forpligtelse på vores tro, nationale principper og alle vores rettighe-

der. At holde fast i tro og håb er modstand. At bede er modstand. At værne om de hellige steder er modstand. At bevare den sociale fred er modstand.

2.4

I en tid, hvor palæstinensisk modstand og globale solidaritetsbevægelser kriminaliseres, bekræfter vi alle koloniserede folks ret til at modsætte sig deres koloniherrer. Som vi udtrykte i vores første dokument, er vi fortsat forpligtet på princippet om kreativ modstand – en fast og kostbar stillingtagen mod den vedvarende uret. **Vi ser kreativ modstand legemliggjort i de folkelige palæstinensiske bevægelser, der konfronterer besættelse, bosættelsesudvidelse, bosætterterror og apartheid, såvel som i civilsamfundets arbejde, juridiske og menneskeretlige initiativer, kulturelt, teologisk og diplomatisk engagement samt i studenter- og arbejderbevægelser. I alt dette – og mere – anerkender vi virksomme former for modstand, der har kærlighed som grundlag; en kærlighed, der kan skabe forandring og forny håbet.**

2.5

Vi værdsætter **de globale bevægelser for modstand, fortalervirksomhed og folkeligt pres**, som arbejder for at holde regeringer og internationale organer ansvarlige – og isolere Israel gennem boykot og sanktioner, indtil landet overholder international lov. Vi ser dette i et moralsk perspektiv. Strategierne for boykot, frasalg og sanktioner er efter vores opfattelse virksomme former for kreativ modstand, rodfastet i kærlighedens og ikkevoldens logik, sådan som vi bekræftede i vores oprindelige dokument.

2.6

Over for den ødelæggelse af skaberværket (ecocide), som Israel begår i Gaza, og de gentagne angreb og miljøødelæggelser på Vestbredden, der truer kommende generationer, fornyer vi vores tilhørsforhold til dette land og vores rodfastethed i det. Vi bekræfter **livets hellighed og pligten til at værne om skaberværket**. Vores kald er at leve i gensidig sameksistens med skaberværket – et fælles religi-

øst og moralsk ansvar for både individer og institutioner, offentlige, statslige, sociale og religiøse.

2.7

Vi understreger det presserende behov for at beskytte alle **samfundets sårbare: besættelsens og koloniseringens ofre; mennesker med handicap**, især dem der har mistet lemmer; de sønderbrudte, de sørgende; og alle, der af den ene eller den anden grund er marginaliserede – herunder ofre for hjemlig eller social vold, økonomisk udnyttelse og kønsbaseret misbrug.

2.8

Blandt de ansigter, der udtrykker standhaftighed og håb i vores samfund, står **den palæstinensiske kvinde** – bedstemor, mor, søster og datter – den ubøjede ryg, medkæmperen, der på én gang bærer hjem, jord, hukommelse og fremtid. Hendes tilstedeværelse er altafgørende for hele samfundet, og hendes bidrag er mangfoldige i nationalt, socialt, økonomisk og åndeligt liv. Den palæstinensiske kvinde kan ikke reduceres til kategorien “kvinder og børn”, ansigtsløse ofre uden handlekraft og vilje. Hendes stemme, kreativitet og lederskab er uundværlige kræfter. Der kan ikke være sand befrielse uden hendes fulde deltagelse på alle niveauer af beslutningstagning og nationsopbygning.

2.9

Vores budskab til os selv som **palæstinensiske kristne** er dette:

Vi mærker historiens vægt på vores skuldre, og vi er fast besluttet på at bevare det kristne vidnesbyrd i dette hellige land. Til alle palæstinensere siger vi: Bevarelsen af den kristne tilstedeværelse er både en national sag og en prioritet. Vi er hverken blot et tal eller blot en form for mangfoldighed i vores samfund. Vi er indfødte borgere, der legemliggør menneskelige værdier og stræber efter at arbejde for og opbygge vores hjemland sammen med alle vores partnere i landet.

2.10

Når vi taler til os selv, siger vi: **Vi er sønner og døtre af den første kirke** – efterkommere af apostlene og de hellige fra kristendommens første århundreder – dem, der dyrkede dette land, byggede dets byer og landsbyer og drak af dets kilder. Vi lever ikke i periferien af dette land. Vi er vævet ind i dets stof. Vi bærer dets historie og arv. Dets jord kender os som sine egne. Mange imperier er draget hen over dette land og forsvundet igen, begravet i historiens støv, men klokkerne i vores kirker ringer stadig – de vidner om sandheden og forkynder opstandelsen hver dag.

2.11

Dette siger vi **til vores unge mænd og kvinder**: *I er den levende kirke; I er håbets skat. Fremtiden fødes af jeres standhaftighed og jeres tro.* Vi tror på jer. Vi ser jeres vrede, jeres sorg, jeres frygt. Vi ser også jeres styrke. Vi ved, at vores historie ikke er slut, at vores uret fortsætter. Vi kalder jer ikke til naiv optimisme, men til håb, som er rodfæstet i handling. Håb er ikke overgivelse. Håb er en levende modstandshandling – en standhaftig afvisning af den dødens virkelighed, som påtvinges os, og en konfrontation og modstand mod enhver form for uretfærdighed og besættelse. Jesus Kristus vandrede sammen med de fattige og de svage, stod ved de undertryktes side og opgav aldrig kærligheden eller gik på kompromis med sandheden og retfærdigheden. For menneskehedens frelses skyld tog han korset på sig. Hans opstandelse var sejr over døden og uretten, et tegn på håb rodfæstet i tro. Det er det håb, der bærer os i dag.

2.12

Og vi siger også til jer: *I er ikke alene.* **Der er mennesker, som står sammen med jer i Palæstina og over hele verden.** Selv hvis stilheden råder nu, vil den dag komme, hvor jeres stemmer bliver hørt. Jeres stemmer betyder noget. **Giv jer til kende. Skriv. Syng. Skab. Organisér. Gør modstand gennem jeres menneskelighed i en verden, som forsøger at fratage jer menneskeligheden.** Vov at elske, at drømme og at forme en fri og strålende fremtid. Vi hylder jeres initiativer og aktiviteter – i kirken, i nationalt og civilt engage-

ment, i spejderarbejde, ungdomsarbejde, sport, kultur, kunst, politik og menneskerettigheder – alt præget af åbenhed mod samfundet, af frivillighedens ånd og af tro og håb uden sekterisk snæversyn. Vi henter inspiration fra jeres standhaftighed og jeres kærlighed, og vi ser i jer løftet om en bedre fremtid.

2.13

Til vores folk i diasporaen, dem der blev tvangsfordrevet: *I kan være geografisk langt fra Palæstina, men Palæstina lever i jer.* Vi opfordrer jer til at engagere jer i fællesskaber, bevægelser og organisationer, der arbejder for at styrke vores standhaftighed og bekræfte vores tilstedeværelse. I spiller en afgørende rolle. Jeres stemme har magt til at ændre virkeligheder. Vi værdsætter jeres aktivisme. Vi har hørt jeres stemmer. Hele verden har faktisk hørt dem. Del vores lidelser og vores historier om standhaftighed og succes. Skab rum for dialog og hjælp med at bygge broer mellem os og de religiøse og politiske ledere i jeres diasporalande. Optræd med visdom, og vis verden det sande billede af vores folk. I bærer også håbet om en bedre fremtid. Vi vil ikke opgive drømmen om genforening, og vi vil ikke opgive vores ret til tilbagevenden.

2.14

Vi udtrykker vores støtte til **vores åndelige ledere og kirkelige institutioner**, som fortsat bærer deres kristne vidnesbyrd, selv i de mørkeste og sværeste tider, og styrker standhaftigheden hos deres sønner og døtre.⁶ Vi anerkender især det enorme arbejde, som kirkerne i Gaza har udført, hvor de har givet husly til de fordrevne. Vi værdsætter modet hos vores kirkelige ledere, som har stået sammen med vores folk i Gaza og støttet deres standhaftighed midt i folke-
drab og fordrivelse. **De troende i Gaza** har skrevet heroiske historier om standhaftighed og vidnesbyrd. Nogle er blevet martyrer. Mange er blevet sårede og har mistet deres kære. Vores bønner og hjerter er hos dem.

6. https://www.fides.org/en/news/69796-ASIA_PALESTINE_Christian_institutions_third_largest_employer_among_the_Palestinian_population_according_to_a_survey_people

Vi opfordrer kristne over hele verden til at stå sammen med os i bestræbelserne på – trods de dystre udsigter – at bevare den kristne tilstedeværelse i Gaza, som går tilbage til kristendommens første århundreder, og til at arbejde for retten til at vende hjem for alle dem, der blev fordrevet, så de kan genopbygge deres liv.

2.15

Vi er vidner om opstandelsen og den tomme grav, hvorfra livets lys brød frem. Vi tror, at det sidste ord ikke tilhører døden, men livet. Ikke mørket, men lyset. Ikke uretten, men sandheden. Vi forkynder med apostlen Paulus: “I alt er vi trængt, men ikke stængt inde. Vi er tvivlrådige, men ikke fortvivlede. Vi forfølges, men lades ikke i stikken. Vi slås til jorden, men går ikke til grunde.” (2. Kor. 4, 8–9).

Del III

Et kald til omvendelse og handling

3.1

Vi retter vores **appel til kristne i hele verden**. Vi kommer med dette kald fra Jerusalem, Betlehem og Nazareth – fra Kristi fødested, fra inkarnationens land og fra kærlighedens, barmhjertighedens og retfærdighedens vugge; fra lidelsens, dødens og opstandelsens land – forløsningens og håbets land – fra det sted, hvor menneskeheds kald til omvendelse og til at vende tilbage til troens grundlag er udgået. Herfra bredte troen sig til jordens ender.⁷ Det er et kald til at “lære at handle godt, stræbe efter ret og hjælpe den undertrykte” (Esajas 1,17).

3.2

Den **Gud, som åbenbaredes for os i De Hellige Skrifter i både Det Gamle og Det Nye Testamente** – universets og hele menneskeheds Skaber – er den, som blev menneske i Sønnen, Jesus Kristus, alle folks Gud (Apg 10,34–35; Rom 10,12–13). Gud, alle menneskers skaber og far, står i solidaritet med og tager parti for de undertrykte og nedtrådte, ofrene for enhver form for uretfærdighed og tyranni fra alle nationer, uanset race, religion eller nationalitet (Luk 4,18–19). Kirkens mission bliver således tydelig i dens deltagelse i Guds Riges arbejde gennem stræben efter fred, forsvar for de undertrykte og kærlighedens gerninger.

3.3

Folkedrab er en gradvist opbyggende proces – en proces, der begyndte i de europæiske kolonimagters tanker, da de fornægtede Guds billede i andre og legitimerede død, dominans og slaveri. Vi betragter **staten Israel, oprettet i 1948, som en fortsættelse af det samme koloniale projekt, bygget på racisme og ideologien om etnisk eller religiøs overlegenhed**. Dette projekt koloniserede Palæstina og

7. <https://www.change.org/p/an-open-letter-from-palestinian-christians-to-western-church-leaders-and-theologians>

arbejdede fra Nakbaen og frem til i dag på at fordrive det oprindelige palæstinensiske folk. Vores nuværende palæstinensiske virkelighed er den uundgåelige konsekvens af zionistisk ideologi og den herredømmeagtige bosætterkoloniale bevægelse, som selv er et produkt af det imperialistiske tankesæt.

3.4

Folkedrab er en strukturel synd mod Gud, mod menneskeheden og mod skaberværket. Det står i direkte modsætning til kærlighedsbudet, der er hele lovens opfyldelse (Gal 5,14). De, der benægter det folkedrab, der er begået mod det palæstinensiske folk i Gaza – trods overvældende beviser, vidnesbyrd og selv zionisters egne udsagn – benægter selve det palæstinensiske folks menneskelighed. Derfor har vi ret til at spørge: **Hvordan kan man tale om kristent fællesskab eller samhørighed, mens man benægter, støtter, retfærdiggør eller fortier et folkedrab** – især når sådanne handlinger begås i Guds og biblens navn? Der må være ærlig eftertanke og omvendelse blandt alle troende, særligt blandt kirkens ledere verden over.

3.5

Vi udtrykker vores **taknemmelighed overfor alle kirker, der har anerkendt den uret, der er begået mod os, og det folkedrab, der udspiller sig i Gaza**. Vi hylder alle de stemmer, der har taget et religiøst og moralsk standpunkt imod zionisme og såkaldt kristen zionisme – som har afvist folkedrab og apartheid og krævet stop for våbenleverancer til Israel samt retsforfølgelse af krigsforbrydere. I disse stemmer hører vi genklangen af vores håb, et tegn på Helligåndens virke og den moralske samvittigheds tilstedeværelse i menneskeheden.

3.6

Vi opfordrer til, at der rejses en global teologisk bevægelse bygget på Guds Riges grundpiller – en bevægelse, der udspringer af de kontekster og kampe, som folk rammes af gennem kolonialisme, racisme, apartheid og den strukturelle fattigdom, som korrupte økonomiske og politiske systemer skaber til fordel for verdens imperier.

Vi udfordrer den falske logik om en “neutral” eller “balanceret” fred samt de former for kirkelig diplomati, der undlader at tale sandhed til magten for at undgå moralsk og åndeligt ansvar. Sammen med vores partnere verden over har vi ransaget os selv for at frigøre os fra de koloniale teologier, vi arvede fra Vesten.

3.7

Vi afviser den undertrykkelse og uretfærdighed, som racisme, kolonialisme og etnisk overherredømme har skabt – sådan som det kommer til udtryk i kristen zionisme, en teologi, der har produceret apartheid, etnisk udrensning og folkedrab på oprindelige folk. Kristen zionisme påkalder en racistisk stammegud, der går ind for krig og etnisk udrensning – en lære helt fremmed for kristen tro og etik. Kristen zionisme må derfor kaldes, hvad det er: en teologisk og moralsk forvanskning. Når alle forsøg på at invitere kristne zionister til ægte omvendelse er udtømt, er det en moralsk, kirkelig og teologisk pligt, at drage dem til ansvar, og afvise og boykotte deres ideologi. Tiden er kommet, hvor verdens kirker må forkaste zionistisk teologi og klart tilkendegive deres holdning til Palæstina: dette er et tilfælde af bosætterkolonialisme og etnisk udrensning af et oprindeligt folk.

3.8

Vi fordømmer alle, der udnytter og misbruger anklagen om *antisemitisme* til at bringe den sandfærdige palæstinensiske stemme til tavshed. **Vi afviser enhver bestræbelse på at sammenblande antisemitisme** med modstand mod apartheid eller med krav om at Israel skal holdes ansvarlig i henhold til international lov – især når det sker ved brug af definitioner og dokumenter, som er designet til at tjene zionistiske ideologier og interesser under dække af at bekæmpe antisemitisme. Misbruget af betegnelsen antisemitisme fordrejer og skjuler den ægte antisemitisme, som stadig findes i verden, og som vi **stærkt fordømmer sammen med al racisme, eksklusion og fordomme, herunder islamofobi.** Zionistisk ideologi hævder at repræsentere og beskytte det jødiske folk, men dermed har den sammenblandet “jøde” og “zionist”, som om de var ét og det samme. Ikke alle jøder

er zionister, og ikke alle zionister er jøder. Denne sammenblanding har gjort stor skade på jødedommen selv og dens omdømme i verden.

3.9

Vi opfordrer alle samvittighedsfulde mennesker – **troende fra alle religioner og mennesker med andre overbevisninger** – til at gå sammen i alliancer, der beskytter menneskeheden mod yderligere fald ned i uretfærdighedens, tyranniets og dominansens virkelighed. Vi opfordrer til, at der skabes en alternativ, retfærdig og human verdensorden, da det nuværende globale system har svigtet sit vigtigste ansvar: at beskytte de svage og bevare international fred og sikkerhed.

3.10

Vi gentager og understreger vores appel til **verdens kirker** om – i samarbejde med både religiøse og sekulære organisationer – at lægge pres på deres regeringer for at isolere Israel, holde det ansvarligt, indføre sanktioner, boykotte det og forbyde våbeneksport, indtil landet følger international lov, standser undertrykkelse og tyranni og holder sig til retfærdighedens og fredens principper. Ligeledes opfordrer vi verdens regeringer til at arbejde for at retsforfølge krigsforbrydere, hvem de end er, gennem Den Internationale Domstol og Den Internationale Straffedomstol; at sikre erstatning til det palæstinensiske folk både i hjemlandet og i diasporaen; og at arbejde for de fordrevnes øjeblikkelige hjemvenden gennem genopbygning af Gaza og styrkelse af dets befolknings standhaftighed.

3.11

Mere end nogensinde er dette en tid til **kostbar solidaritet**. Sand solidaritet er i sit væsen kostbar. Den har en pris. Den er en troshandling, en menneskelig forpligtelse og et moralsk ansvar. Ægte solidaritet er også udtryk for vores fælles menneskelighed og broderskab. Enten lever vi sammen – eller også går vi til grunde sammen. I dag gælder det Palæstina. I morgen gælder det andre marginaliserede og undertrykte folk.

3.12

I denne ånd ærer vi det voksende antal **jødiske stemmer**, der modsætter sig krigen og konfronterer zionismen ud fra en moralsk, trosbaseret og menneskelig overbevisning. I dem finder vi partnere i vores fælles menneskelighed og i kampen for frihed og menneskelig værdighed – partnere også i religiøs og politisk dialog. Alt for længe har denne dialog været monopoliseret af zionister og deres allierede, som byggede samtalen på præmisser, der styrkede zionistisk ideologi og forfølgelsen af palæstinensere. Derfor opfordrer vi verdens kirker til at **skelne mellem dialog med jøder og dialog med zionister** – ja, til at boykotte dialog med zionistiske stemmer, der har støttet og fortsat støtter besættelse, apartheid og folkedrabet på det palæstinensiske folk. I stedet opfordrer vi kirkerne til at stå sammen med og **forstærke de profetiske, jødiske stemmer, der kræver retfærdighed og sandhed.**

3.13

Kristen solidaritet er at stå ved siden af og støtte den lokale kirke og styrke de troendes standhaftighed i landet og at styrke kirken og de kristne institutioner, som udlever den trosbaserede og humanitære mission på stedet. I dag fornyer vi vores appel til kristne over hele verden om at udfordre den belejring, som kristne i Det Hellige Land lever under, om at komme og besøge de *levende sten*, om at bevidne, hvad der sker, og om at svare på det, I ser, og støtte palæstinenserne – og blandt dem de kristne palæstinensere – standhaftighed. Dette er vores kald: *“Kom og se.”* Fortæl så, hvad I har set, reager på det, og stå sammen med den standhaftige kirke.

Del IV

Tro i en tid med folkedrab

4.1

Fra inkarnationens, korsets og opstandelsens land fornyer vi vores håb til de fattiges, de undertryktes og de underkuedes Gud. Den folkemorderiske krig har forsøgt at berøve os håbet og troen på Guds godhed og på livet på vores jord. Men vi fastholder vores tro på en hellig og retfærdig Gud og på den ret, Gud har givet os til at leve med værdighed på vores og vores forfædres jord. Dette er vores håb. **Dette er vores standhaftighed. Dette er vores modstand.**

4.2

Vi har hørt meget snak om **politiske løsninger** og fred, mens virkeligheden på jorden fortæller noget andet. At tale om en politisk løsning i dag er nytteløst, medmindre vi først foretager det alvorlige arbejde med at **anerkende og rette op på fortidens uret** – begyndende med anerkendelsen af den **historiske uret begået mod palæstinenserne siden zionismens fremkomst og Balfour-erklæringen**. Enhver ægte begyndelse må indebære **afvikling af bosætterkolonialismen og apartheid-systemet, som bygger på jødisk overhøjhed, sådan som det er kodificeret i Israels racistiske nationalstatslov**. **Vi afviser også forslag om en svækket, betinget stat uden fuld suverænitet over sine grænser, sine farvande, sit luftrum og sin sikkerhed**. Det, der kræves, er international handling og beskyttelse, krigsforbrydere skal holdes ansvarlige, og der skal ydes kompensation til overlevende fra folkedrabet, Nakbaen og bosætterkolonialismen. **Varige løsninger skal ikke bygges på magtens logik, men på retfærdighed, lighed og retten til selvbestemmelse.**

4.3

Vores mål er at leve som Guds sønner og døtre i vores hjemland uden barrierer, mure, militær besættelse og apartheid – i en verden, hvor retfærdighed, rimelighed og lighed hersker. Vi ser en fremtid for os, hvor vores verden er fri for krig, død, sekterisme og stammefællesskaber; hvor sandhedens ord rejser sig over magtens

tale; hvor det er fred og retfærdighed, der skaber legitimitet. Vi henter vores håb i Guds ord og i den tro, som lever i vores hjerter. Og vi nægter at overlade udformningen af vores fremtid til ekstremismens, kolonialismens og overherredømmets stemmer.

4.4

Vi bekræfter på ny vores afvisning af en religiøs stat, for den indsnævrer staten, favoriserer den ene borger over den anden og udelukker og diskriminerer blandt sit folk. **Vi håber på en civil, demokratisk stat, som bygger på en pluralistisk kultur** – ikke på talmæssig dominans – en stat, som anerkender godheden og værdien i ethvert menneske, der hører til dette land. En sådan kultur, rodfæstet i kærlighedsbuddet, forpligter os til at konfrontere enhver form for ekstremisme og racisme i vores land – rigt som det er på sit folks, sine kulturers og sine religioners mangfoldighed – **på grundlag af lighed for loven og fuldt medborgerskab.**

4.5

Fra hjertet af vores lidelse, folkedrab og fordrivelse lader vi dette råb lyde – et profetisk råb om standhaftighed. Vi erklærer vores forpligtelse til at arbejde for dette lands og hele menneskehedens bedste på grundlag af vores fælles menneskelighed, **indtil den dag vi lever som frie i vores land, sammen med alle landets beboere, i sand fred og forsoning grundet på retfærdighed og lighed for hele Guds skaberværk** – hvor “troskab og sandhed mødes, retfærdighed og fred kysser hinanden”.

(Sl 85,11)

Efterskrift

Kairos Palæstina - historien bag

Uffe Gjerding

Det første palæstinensiske Kairos-dokument

Den 11. december 2009 blev det, som kaldes det palæstinensiske Kairos-dokument, offentliggjort i Betlehem ved et seminar med lokale og internationale deltagere. En gruppe teologer, ledere og engagerede menighedsmedlemmer fra de fleste kirker i området havde arbejdet sammen gennem længere tid og skrevet et dokument under overskriften *“Et Sandhedens Øjeblik - Et budskab om tro, håb og kærlighed fra hjertet af palæstinensisk lidelse.”*

Inspirationen kom tydeligvis fra Sydafrika, hvor kirkefolk i 1985 forfattede et Kairos-dokument, der beskrev den politiske undertrykkelse i Sydafrika, gjorde op med apartheid som synd, og opfordrede kirkerne internationalt til handling.

Allerede dengang stillede forfatterne til Kairos Palestine spørgsmålet: *“Hvorfor nu?”* Og de svarede: *“Fordi vi i dag har nået en blindgyde i det palæstinensiske folks tragedie. Beslutningstagerne stiller sig tilfredse med at administrere krisen i stedet for at engagere sig i den omfattende opgave at finde en måde at løse den på. De troendes hjerter er fyldt af smerte, og de spørger: Hvad foretager de politiske ledere i Israel, i Palæstina og i den arabiske verden sig? Hvad gør kirken? Det er ikke kun et politisk spørgsmål. Vi ser en politik, hvor mennesker ødelægges; det må være et anliggende for kirken. Vi henvender os derfor til vore brødre og søstre, medlemmer af vore kirker her i landet. Vi henvender os som kristne og palæstinensere til vore religiøse og politiske ledere, vort palæstinensiske samfund og det israelske samfund, det internationale samfund, vore kristne brødre og søstre i kirkerne verden over.”*

Kairos-dokumentet fra 2009, støttet af alle kirkeledere i Jerusalem, er et råb til verdenssamfundet om livet under den israelske besættelse, og det er et vidnesbyrd om kirkernes tro, håb og vilje til at skabe retfærdighed og fredelig sameksistens med alle mennesker, der bor i

området. De råber, fordi de besidder håb. Med kærlighed som deres grundholdning er de modige og tydelige. I bøn og tro på Gud stiller de sig forrest i modstand og handling mod besættelsen. Som kristne palæstinensere erklærer de, at den militære besættelse af landet er en synd både mod Gud og mennesker, og de giver stærkt udtryk for, at enhver teologi, som legitimerer denne besættelse, er fjern fra kristen lære. Forfatterne af Kairos-dokumentet er ikke opsatte på hævn, men er optagede af, at både den besatte og besættelsen må frigøres fra en undertrykkende og uretfærdig virkelighed. De udfordrer til at lade kærlighedens logik råde, og dette forstår de som det *“at se Guds ansigt i hvert eneste menneske”*. Samtidig indebærer kærlighedens logik *“at rette op på det onde og stoppe aggressionen”*.

I 2019 - tiåret for det første Kairos-dokument - udtalte man: *“Vid, at ti år efter opråbet fra Kairos Palæstina er vi ikke blevet eftergivende og udmattet. Vi er styrket af Guds kærlighed og er knyttet til andre i fællesskabet om Guds nåde – det ske på jorden som i himmelen – stiger vi op med svingfjer som ørne (Esajas 40,31). Vi løber uden at mattes. Vi vandrer uden at trættes. Guds plan for universel retfærdighed, fred og forsyn er måske forsinket, men den vil ikke lade sig hindre.”*

Giv os håb: Et kald til beslutsom handling

I juli 2020 udsendte Kairos Palestine endnu en vigtig appel: *“Giv os håb: Et kald til beslutsom handling”* og den 7. oktober 2024 advarede man i endnu et opråb om *“den næsten fuldstændige udryddelse af palæstinensiske kristne i deres hjemland – i Gaza og i hele Palæstina. Vi har slået alarm, vi har skrevet erklæringer, vi har rejst rundt i verden for at dele vores vidne. Hvad mere skal vi gøre for at vække jeres opmærksomhed og fremkalde handling?!!”* skrev de.

Og videre *“Omend plaget, forvirret, forfulgt og slået ned, fortsætter vi med at sætte vores lid til Jesus fra Nazareth, som levede blandt et folk, der led under en brutal imperialistisk besættelse, som tog sig af de marginaliserede og undertrykte, og som legemliggjorde en ånd af radikal kærlighed og profetisk retfærdighed. Styrket af ham og inspireret af dem, der arbejder side om side med os, længes vi efter fred.*

Gennem ikkevold fortsætter vi med at søge – og insistere på at opnå – vores frihed, vores menneskerettigheder og vores ret som et folk til selvbestemmelse. Vi har brug for jeres hjælp.”

Kairos II - Et nyt Kairos-dokument ser dagen lys

I november 2025, hvor situationen havde forværret sig yderligere, blev et nyt Kairos-dokument præsenteret ved en international konference i Betlehem efter mange måneders forberedelse fra kristne palæstinensere.

De tidligere dokumenter ses stadigvæk som relevante, men udviklingen i Israel/Palæstina har forandret sig så meget efter 7. oktober 2023, at folkene bag Kairos Palestine fandt, at tiden var inde til at udarbejde en ny erklæring, især med baggrund i de sidste to års rædsler i Gaza.

Det nye Kairos-dokument (Kairos II) *“Et sandhedens øjeblik: Tro i en tid med folkedrab”* fremlægger tingene, som de ses med palæstinensiske øjne og fornyer appellen til det internationale samfund, herunder kirkerne, til fornyet handling. Budskabet er stadigvæk et om tro, håb og kærlighed, men på den dystre baggrund af folkedrab, kolonisering, apartheid og etnisk udrensning. En virkelighed der rammer alle palæstinensere, men med en styrke, der bl.a. fremtvinger yderligere kristen emigration fra Palæstina. Alligevel ser dokumentet en fortsat rolle for de kristne *“sønner og døtre af den første kirke: Lokalt og internationalt”*. Dokumentet indeholder et stærkt *“kald til omvendelse og handling”*, som vi også i Danmark må tage til os.

Vi har oversat det nye Kairos-dokument til dansk i håb om, at det må få en stor udbredelse i danske kirkelige sammenhænge, og vi opfordrer til, at man etablerer studiekredse og temaaftener. Vi vil til dette formål i begyndelsen af det nye år udarbejde nogle vejledninger til, hvordan dette kan gribes an lokalt.

Dokumentet er at finde på www.betlehemsvenner.dk på dansk, engelsk og arabisk sammen med korte videoklip fra konferencen i Betlehem den 14. november 2025, hvor Betlehems Venner var repræsenteret ved tre deltagere.

Kairos – en international bevægelse

Kairos er ikke blot et dokument. Det er en levende økumenisk bevægelse i Palæstina og mere og mere globalt under betegnelsen Global Kairos for Justice (GKJ). GKJ består af en International Koordinerings Komite (ICC) og en række arbejdsgrupper og regionale grupper, hvor Betlehems Venner er repræsenteret i den europæiske gruppe. GKJ mødes hvert år i Palæstina, således den 14.-15. november i år, hvor det nye Kairos-dokument blev lanceret og fik stor tilslutning fra de mange udenlandske medlemmer, der repræsenterede 25 lande og 5 kontinenter.

